

Í 1957 fekk Júst nýggja línuskipið hjá Poul Hansen, Brestir, at føra. Teir vóru um vetrarnar á ísfiskaveiðu á nærleiðum og so á saltfiskaveiðu undir Grønlandi og Nýfundlandi. Júst hevði fingist nógv við sildaveiðu, og hann fylgdi væl við í tøkniligu menningini í Íslandi. Íslendingar lótu væl at kraftblokkinum, og sum altíð, tá Júst fór undir okkurt nýtt, so var tað stutt frá hugskoti til veruleika.

Hann sá, at hetta var gyltur møguleiki hjá nýggju føroysku stállínuskipunum. Tíðliga í 1962 fór Júst við íslenskum kraftblokkaskipi, og á sumri hetta sama árið varð kraftblokkur settur í Brestir í Íslandi.

Nógv vatn er runnið í ánnu síðani hesa fyrstu royndina, sum var grundarlag undir nýmótansgerðini av føroysku uppisjóvarvinnuni, sum hevur havt avgerandi týðning fyrri føroysku samfelagsmenningina.

Triðja stóra stigið, sum Júst var við til at slóða fyrri, var alingin. Áhugin kveiktist í 1963, og Júst var í fyrstu atløgu uppi fram til 1973. Seinni hevði hann sál í svimjihylinum í Hvalvík.

Helgi Jacobsen greiðir frá, at tað var á vári í 1963, at Júst og Ivan Johannesen í Miðvági, sum var maskinmeistari, vóru í Norra í sambandi við, at Kimbil bygdi stállínuskipið Beinir. Tá var tað, at hann sá vesturlendingar ala, og tað festi so mikið væl í hjá honum, at hann setti sær fyrri at fáa meira at vita um arbeiðsgongdina og hvat kravdist fyrri at fáa tað at bera til.

Jákup Sverri Joensen á

Fiskirannsóknarstovuni var áhugaður í alingini, og Andrias Reinert, sum arbeiddi har, og Júst í Túni samstarvaðu nógv tey fyrstu árin. Júst átók sær stóra ábyrgd og stóran fíggarliga váða. Hetta var alt á fyrsta royndarstigi, og í dag mugu vit staðfesta, at tað hevði verið mett sum óðamannaverk at fara undir sovorðið tak hjá privatum persóni. Tað hevði verið upplagt at farið undir tað við granskingarstuðli, tí talan var um kostnaðarmiklar royndir, tá ið mangt ikki bara á mál, men sum tað var neyðugt at royna, áðrenn tað bar til, og ferð av álvara kom á alingina í áttatiárunum. Óneyðugt er at siga, hvønn týðning alingin nú hevur í landi okkara.

Síðuvinningarnir

Tá ið Júst var mitt í rokanum og arbeiddi fyrri at fáa tingini at rigga, sum seinni hava borið so nógv gott við sær fyrri Føroyar og føroyingar, helt ein fyrri, at ein sovorðin uppfinnari og undangongumaður átti at verið fastlønntur av tí almenna fyrri at hugsa og finna uppá. Soleiðis hevði tað verið, um hetta var í t. d. Týsklandi, segði hann.

Nú kunnu vit fegnast um, at Fiskaaling varð veruleiki í 1970. Trý ár seinni varð Fiskaaling alment burturav. Atli P. Dam, Júst í Túni og Andrias í Túni, sum var nógv saman við pápanum, skrivaðu undir fyrsta sáttmálan. Nú Fiskaaling í 2020 verður 50 ár, er tað merkisvert, at elsta abbabarnið hjá Júst, Jóhanna Lava Køtlum, er stjóri í felagnum.

Onnur kenna ivaleyst eisini til, at tað vísir seg soleiðis, at talan verður um serligt samband millum tey, sum standa fyrri vinnuvirksemi og teirra familjur og so tey, sum eru uppi og teirra familjur. Soleiðis hava eftirkomararnir hjá Júst kent tað og uppliva tað framvegis aftur og aftur.

Sambandið millum tey hjá Poul Hansen og Júst var gott, og Aksel Hansen og Júst samstarvaðu sera væl.

Brøðurnir Kjartan og Osvald Sivertsen í Norðdepli áttu Sildrekan saman við Júst og Símun, bróðrinum, og Magnusi Zachariassen á Sandi 1964 - 1968. Serligt samband var norður á Oyrina, og tað verður enn tikið til fagnaðarsunnudagin í juli 1964, tá ið Sildrekin flaggskráddur legði at í Norðdepli.

Teir vóru nógvir, sum vóru saman við Júst - á brúnni, í maskinrúminum, kokkar og á dekkinum, og tað eru nógv prát og nógvur heilsur komnar frá hesum og til Júst og familjuna.

Umframt við Andrias Reinert var serligt samband í alingini við Edmund Joensen, sum var í starvi hjá Júst á Oyrarbakka og við Áir, og seinni við eitt nú við Atla Gregersen, sum Júst eitt skifti arbeiddi saman við, og sum yvirtók sílini í svimjihylinum í Hvalvík, og sum nú er ein av eigarunum og stjóri í alingini í Vágum.

Tá ið Maia, sum doyði 2. november 2012, og Júst hildu gullbrúdleyp 9. januar í 1993, sungu børnini hjálagda sang fyrri foreldrunum. Øssur Berghamar, systirsonur Júst, yrkti, og lagið er tað, sum Jógvan á Lakjuni gjørdi til Summi fólk so fegin ganga.

Hugaligt var tað hetta kvøldið at síggja nógvur í gullbrúdleypi, sum Júst hevði samstarvað við. Tað settu Maia og hann og familjan stóran prís uppá.

Ærað veri minnið um Júst í Túni. Hann gjørdi mun á so mongum økjum - ikki minst í samkomuni, sum hann var so góður við - og sunnudagin fara vit í familjuni at fegnast um tað, sum Maia og hann lögdu eftir seg, nú tað eru 100 ár síðani, at hann varð føddur.

Maia og Júst í Túni Gullbrúdleyp 9. januar 1993

Millum Heygarnar og Regnið
liggur barnaheimur vár.
Tætt við Hoygarðin og Hálvmørk
goymast føgri ungdómsár.
Har var "Túnið", har vit spældu
bólt og hoppaðu um band.
Har var liv og har var látur
- ja, tað var vart "Disneyland".

Har vit sóu bátar koma,
og teir fóru dunkandi.
Og í øllum vedri vitin
stóð við Viku blunkandi.
Toftamenn teir eru speiskir,
men so heitt er hjartalag.
Stuttligt var at vera barn,
og sera gott var grannalag.

Men tað vóru tó tit bæði
- góða mamma, babba - sum
gjørdi okkum livið fjálgt
og ljóst í barnaárunum.
Átta vóru vit í tali,
og ei einglar vóru vit.
Ikki friðarlig sum nú,
men tað í tolni toldu tit.

Babba virkin var - í fiskiskapi
mangan hann breyt sló.
Sum vit kendu okkum errin,
tá á brúnni babba stóð.
Og vit minnst skip, sum fullfermd
komu heim av fiskileið
- og ein søgufróan faðir,
nei, ta tíð vit gloyma ei.

Mamma bakandi og syngjandi
og skúrandi hvønn krók,
upptikin - og tó so kærleiksfult
sær tíð til okkum tók.
Gestir vóru mangan nógvir,
men hon væl tók móti teim
drekkaunnar, køkur, bollar,
vaflur - hetta var vart heim.

Tá var einki sjónvarp, video
og einki telefax,
einki æt B68,
vit kendu meir til sild og laks.
Men vit høvdu tað so herligt,
sungid varð í stereo.
Og vit tosaðu við babba
gjøgnum Tórshavn Radio.

Á - so mangt í hugaheimi
kemur fram í lötuni:
sílini í Skálabotni
- salurin og møtini,
Toftavatn og torv og teigar,
seyður fram við hagagarð,
og vit minnst ommu, abba
- víst tey vóru okkum kær.

Men ta barlast, sum tit góvu
okkum, aldri gloyma vit.
Boðskapin um Harran, Jesus
greitt og væl frambóru tit.
Og nú sól í gulli glitrar
- vesturskin um land og sund -
hjartans tøkk vit siga, ynskja
signing Guds á kvøldarstund.

